

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

TDB 101 TÜRK DİLİ I DERSİ HAFTALIK KONU BAŞLIKLARI

1. DİL NEDİR?

- 1.1. Dilin Tanımı
- 1.2. Dilin Özellikleri
- 1.3. Dilin Evrensel Özellikleri ve Evrensel Dilbilimi
 - 1.3.1. Gösteren, Gösterilen ve Gösterge
- 1.4. Dil-Düşünce ve Duygu Bağlantısı
- 1.5. Dillerin Doğuşu ile İlgili Kuramlar
- 1.6. Dil Türleri
 - 1.6.1. Ana Dil
 - 1.6.2. Lehçe ve Ağız
 - 1.6.3. Ölçünlü Dil
 - 1.6.4. Yazı Dili ve Sözlü Dil
 - 1.6.5. Argo ve Jargon
 - 1.6.6. İzole Dil
 - 1.6.7. Kutsal Diller
- 1.7. Siyasal ve Etnik Bakımdan Dil Türleri
 - 1.7.1. Devlet Dili
 - 1.7.2. Resmî Dil
- 1.8. Dillerin Sınıflandırılması
 - 1.8.1. Köken Bakımından Dünya Dilleri
 - 1.8.2. Yapı Bakımından Dünya Dilleri
 - 1.8.3. Söz Dizimi Bakımdan Dünya Dilleri
- 1.9. Dil Aileleri
- 1.10. Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri
 - 1.10.1. Türk Yazı Dillerinin ve Lehçelerinin Sınıflandırılması
 - 1.10.2. Türkiye Türkçesi

2. DİL VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ

- 2.1. Kültür Nedir?
- 2.2. Kültürü Oluşturan Ögeler
- 2.3. Kültür Değişimleri
- 2.4. Dil ve Kültür
- 2.5. Dil ve Toplum
- 2.6. Dil ve Birey
 - 2.6.1. Anadili Edinim Süreci

3. TÜRK DİLİNİN GELİŞİMİ VE TARİHSEL DÖNEMLERİ

- 3.1. Türkçenin Tarihî Dönemleri
 - 3.1.1. Hun Dönemi
 - 3.1.2. Eski Türkçe Dönemi
 - 3.1.3. Orta Türkçe Dönemi
 - 3.1.3.1. Kuzey Türkçesi
 - 3.1.3.2. Doğu (Çağatay) Türkçesi
 - 3.1.3.3. Batı (Eski Oğuz) Türkçesi
 - 3.1.4. Yeni Türkçe Dönemi
 - 3.1.5. Modern Türkçe Dönemi
- 3.2. Türkçenin Yazımında Kullanılan Alfabeler
- 3.3. Türk Dünyasında Ortak Alfabe Çalışmaları

4. TÜRK YAZI DİLİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

- 4.1. Eski Türkçe
- 4.2. Kuzey – Doğu Türkçesi
 - 4.2.1. Kuzey Türkçesi
 - 4.2.2. Doğu Türkçesi
- 4.3. Batı Türkçesi
 - 4.3.1. Eski Oğuz (Anadolu) Türkçesi
 - 4.3.2. Osmanlı Türkçesi
 - 4.3.3. Türkiye Türkçesi
- 4.4. Türk Dilinin Bugünkü Durumu ve Yayılma Alanları
 - 4.4.1. Batı Türklüğü
 - 4.4.2. Doğu Türklüğü
 - 4.4.3. Kuzey Türklüğü

5. SES BİLGİSİ-1

- 5.1. Ses Bilgisi ile İlgili Temel Kavramlar
 - 5.1.1. Konuşma Sesi
 - 5.1.2. Harf
- 5.2. Türkçedeki Sesler
 - 5.2.1. Ünlüler
 - 5.2.2. Ünlülerin Sınıflandırılması
 - 5.2.3. Ünsüzler
 - 5.2.4. Ünsüzlerin Sınıflandırılması
- 5.3. Türkçenin Ses Özellikleri
- 5.4. Ses Uyumları
- 5.5. Türkçenin Hece Yapısı

6. SES BİLGİSİ-2

- 6.1. Ses Olayları
 - 6.1.1. Ses Olaylarının Nedenleri
 - 6.1.2. Ünlülerle İlgili Ses Olayları
 - 6.1.2.1. Ünlü Düşmesi
 - 6.1.2.2. Ünlü Daralması
 - 6.1.2.3. Ünlü Türemesi
 - 6.1.2.4. Ünlü Genişlemesi
 - 6.1.2.5. Ön Damaksıllaşma
 - 6.1.2.6. Art Damaksıllaşma
 - 6.1.2.7. Ünlü Yuvarlaklaşması
 - 6.1.2.8. Ünlü Düzleşmesi
 - 6.1.2.9. Ünlü Birleşmesi
 - 6.1.2.10. Ünlü Benzeşmesi
 - 6.1.2.11. Ünlü Kısılması
 - 6.1.3. Ünsüzlerle İlgili Ses Olayları
 - 6.1.3.1. Ünsüz Düşmesi
 - 6.1.3.2. Ünsüz Türemesi
 - 6.1.3.3. Göçüşme
 - 6.1.3.4. Ötümlüleşme
 - 6.1.3.5. Ötümsüzleşme
 - 6.1.3.6. Ünsüz Benzeşmesi
 - 6.1.3.7. Ünsüz Aykırılışması
 - 6.1.3.8. Ünsüz İkizleşmesi
 - 6.1.3.9. Ünsüz Tekleşmesi
 - 6.1.3.10. Süreklileşme
 - 6.1.3.11. Süreksizleşme
 - 6.1.3.12. Eklenmelerdeki Benzeşme
 - 6.1.3.13. Hece Düşmesi
- 6.2. Türkçede Hece Yapısı ve Hece Çeşitleri
- 6.3. Parçalar Üstü Ses Birimleri
 - 6.3.1. Vurgu
 - 6.3.2. Tonlama
 - 6.3.3. Durak

7. BİÇİM BİLGİSİ

- 7.1. Biçim Bilgisiyle İlgili Temel Kavramlar
 - 7.1.1. Kök
 - 7.1.2. Gövde
 - 7.1.3. Taban
 - 7.1.4. Ek
- 7.2. TÜRKÇENİN EKLERİ
 - 7.2.1. Yapım Ekleri
 - 7.2.1.1. Addan Ad Yapma Ekleri
 - 7.2.1.2. Addan Eylem Yapma Ekleri
 - 7.2.1.3. Eylemden Ad Yapma Ekleri
 - 7.2.1.4. Eylemden Eylem Yapma Ekleri
 - 7.2.2. Çekim Ekleri
 - 7.2.2.1. Ad Çekim Ekleri
 - 7.2.2.2. Eylem Çekim Ekleri
- 7.3. En Az Emek Yasası

8. KELİME BİLGİSİ

- 8.1. Sözcük Türleri
 - 8.1.1. Anlam Bakımından Sözcük Türleri
 - 8.1.2. Tür ve Görev Bakımından Sözcük Türleri
- 8.2. İsimler
- 8.3. Sıfatlar
- 8.4. Zarflar
- 8.5. Zamirler
- 8.6. Edatlar
- 8.7. Bağlaçlar
- 8.8. Ünlemler
- 8.9. Eylemler
- 8.10. Diller Arası Sözcük Geçişkenliği

9. ANLAM BİLGİSİ

- 9.1. Anlam
 - 9.1.1. Temel Anlam
 - 9.1.2. Yan Anlam
 - 9.1.3. Mecaz Anlam
 - 9.1.4. Eşseslilik
 - 9.1.5. Çokanlamlılık
 - 9.1.6. Eşanlamlılık
 - 9.1.7. Karşıt Anlamlılık
 - 9.1.8. Deyim Aktarması
 - 9.1.9. Ad Aktarması
 - 9.1.10. Anlam Daralması
 - 9.1.11. Anlam Genişlemesi
 - 9.1.12. Anlam İyileşmesi
 - 9.1.13. Anlam Kötüleşmesi

10. CÜMLE BİLGİSİ-1

- 10.1. Sözcük Öbekleri
 - 10.1.1. Tamlayan-Tamlanan İlişkisi Bulunan Sözcük Öbekleri
 - 10.1.1.1. Ad Tamlamaları
 - 10.1.1.2. Sıfat Tamlaması
 - 10.1.1.3. Aitlik Öbeği
 - 10.1.1.4. Ünlem Öbeği
 - 10.1.2. Tamlayan-Tamlanan İlişkisi Bulunmayan Sözcük Öbekleri
 - 10.1.2.1. Unvan Öbeği
 - 10.1.2.2. Edat Öbeği
 - 10.1.2.3. Bağlama Öbeği
 - 10.1.2.4. Sayı Öbeği
 - 10.1.2.5. Tekrar Öbeği (İkilemeler)
 - 10.1.2.6. Birleşik Sözcükler
 - 10.1.2.7. Birleşik Eylem Öbeği
 - 10.1.2.8. İsim-Fiil Öbeği
 - 10.1.2.9. Sıfat-Fiil Öbeği
 - 10.1.2.10. Zarf-Fiil Öbeği
 - 10.1.2.11. Kısaltma Öbekleri

11. CÜMLE BİLGİSİ-2

- 11.1. Cümlelerin Öğeleri
 - 11.1.1. Cümlelerin Temel Öğeleri
 - 11.1.1.1. Yüklem
 - 11.1.1.2. Özne
 - 11.1.1.3. Özne-Yüklem Uyumu
 - 11.1.2. Cümlelerin Tamamlayıcı Öğeleri
 - 11.1.3. Nesne
 - 11.1.4. Yer Tamlayıcısı (Dolaylı Tümleç)
 - 11.1.5. Zarf Tümleci
 - 11.1.6. Cümle Dışı Öğeler
- 11.2. CÜMLE TÜRLERİ
 - 11.2.1. Yapısına Göre Cümleler
 - 11.2.1.1. Basit Cümle
 - 11.2.1.2. Birleşik Cümle
 - 11.2.1.2.1. Sıralı Cümle
 - 11.2.1.2.2. Bağlı Cümle
 - 11.2.2. Yüklemin Türüne Göre Cümleler
 - 11.2.2.1. Eylem Cümlesi
 - 11.2.2.2. Ad Cümlesi
 - 11.2.3. Yüklemin Yerine Göre Cümleler
 - 11.2.3.1. Kurallı (Düz) Cümle
 - 11.2.3.2. Devrik Cümle
 - 11.2.4. Anlamlarına Göre Cümleler
 - 11.2.4.1. Olumlu Cümle
 - 11.2.4.2. Olumsuz Cümle
 - 11.2.4.3. Soru Cümlesi

12. SES BİLGİSİ-KELİME BİLGİSİ-CÜMLE BİLGİSİ UYGULAMALARI

13. DİL TARTIŞMALARI VE PLANLAMALARI

- 13.1. Türkiye’de Dil Tartışmalarının Tarihi Seyri
 - 13.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dil Tartışmaları
 - 13.1.2. Güncel Dil Tartışmaları
- 13.2. Atatürk’ün Dil Hakkındaki Görüşleri
- 13.3. Harf Devrimi
- 13.4. Türk Dil Kurumunun Kurulması ve Faaliyetleri

14. GÜNCEL DİL SORUNLARI

- 14.1. Yazım Sorunları
 - 14.1.1. Bazı Kelimelerin Yanlış Yazımı
 - 14.1.2. Bazı Eklerin Yanlış Yazımı
 - 14.1.3. Düzeltme İşaretini Kullanımı
 - 14.1.4. Ayır ve Bitişik Yazılan Birleşik Kelimeler
 - 14.1.5. Sayıların Yazımında Yapılan Yanlışlıklar
 - 14.1.6. Alıntı Kelimelerin Yazılışları
- 14.2. Söyleyiş Sorunları
 - 14.2.1. Kısa İken Uzun Söylenen Heceler
 - 14.2.2. Uzun İken Kısa Söylenen Heceler
 - 14.2.3. İnce Söylenmesi Gerekirken Kalın Söylenen Sesler
 - 14.2.4. Ses Fazlalığı
 - 14.2.5. Ulama Eksikliği
 - 14.2.6. Yumuşatılması Gereken Seslerin Sert Söylenmesi
 - 14.2.7. Hatalı Yumuşatma
 - 14.2.8. Hatalı Vurgu
- 14.3. Özensiz Dil Kullanımı
 - 14.3.1. Diller Arası İlişkiler
 - 14.3.2. Günümüz Türkçesindeki Yabancı Dil Unsurları
 - 14.3.3. Özensiz Yazım